

ligheten til å sette seg ordentlig inn i et emne.

Det tar tid å lese grundig, sier Hillesund:

– Du kan ikke ha publiseringspress hengende over deg hele tiden hvis du skal lese i dybden. Forskerne var veldig klar over dette og hadde et ambivalent forhold til egen virksomhet.

Hillesund synes utviklingen er urovekende, særlig når kunstig intelligens kommer inn i bildet. Da kan det bli fristende å gjøre prosessene mye enklere, både søk, sammendrag og formuleringer, sier Hillesund.

– Å formulere en innsikt språklig krever hardt arbeid. Man må prøve seg fram, og man finner ikke alltid den rette formuleringen med en gang. Man må gå tilbake, bruke tid.

Hvis man lar kunstig intelligens gjøre denne jobben, ved å velge det statistisk mest sannsynlige, er det ikke sikkert innsikten blir formulert slik man ønsker:

– Det er ikke sikkert man i det hele tatt når fram til innsikten! Det er gjennom skrive- og lesingen, slik man gjør det selv i dag, at man får innsikt. Det er en måte å tenke på. Den prosessen hopper man over hvis man lar ChatGPT gjøre jobben, sier Hillesund.

Guro Nore Fløgstad, som er leder av Akademiet for yngre forskere, sier at forskningen til Hillesund beskriver et fenomen der mange faktorer drar i samme retning.

– Det ene er hvordan universitetssektoren har utviklet seg. Mange unge forskere har en hverdag preget av lite forskningstid og stort publiseringspress. Det andre er trolig mer fragmenterte lesevaner ellers i samfunnet, sier Fløgstad.

I tillegg har forskerrollen blitt mer spesialisert, slik at det ikke lenger er tid til store sveip i vitenskapen og litteraturen.

– Forskerhverdagen er i dag preget av mindre tid til fordypning enn tidligere. Selv i noen faste stillinger har man så lite som 20 til 30 prosent forskningstid. Det er lite når man skal publisere i et høyt tempo, sier Fløgstad.

Det er ofte de unge forskere som blir plassert i de mest undervisningsintensive løpene i starten, og det er ingen tvil om at

forskerhverdagen i dag kommer med et stort press på publisering:

– Vi vet at unge forskere jobber mye og hardt, for å kunne hevde seg og sannsynliggjøre videre ansettelse.

Terje Hillesund mener situasjonen henger sammen med en politisk utvikling med målstyring og publiseringspress, men også at den digitale teknologien i dag gjør det mulig å samle opp statistikk og bibliometri på en ny måte.

Det har også blitt en mer integrert del av tidsskriftenes presentasjon av seg selv.

– Hele tiden dukker det opp tall: Hvor mange siteringer forfatterne har, hvor mye artiklene er sitert. Impact er veldig synlig i det digitale tekstuniverset. De jeg intervjuet i 2009, snakket aldri om dette. Nå er det blitt mer og mer «fremst i panna» hos forskerne som skriver og leser, sier Hillesund.

I tillegg skriver mediene stadig om hvem som publiserer mest og om hvilken plassering universiteter får på internasjonale rangeringer. Hillesund mener forskerne rangeres etter kvantitative mål, heller enn kvalitative vurderinger.

– Alt dette er blitt en integrert del av forskningen, på en helt annen måte enn før. Det skaper et press. Forskerne jeg intervjuet visste at de måtte produsere for å få jobb og forskningsmidler, og de diskuterer seg imellom hvor høy siteringsfrekvens de har.

Bivirkningsgruppen går inn i NIOM

Fra 1. juli 2025 er Bivirkningsgruppen for odontologiske biomaterialer blitt en enhet under NIOM – Nordisk institutt for odontologiske materialer. Endringen styrker innsatsen for pasientsikkerhet, materialovervåking og kunnskapsdeling i tannhelsetjenesten – både i Norge og – på sikt – resten av Norden, heter det i en pressemelding fra NIOM.

– Dette gir oss et faglig løft og nye muligheter. Vi får tilgang til en større kompetanseplattform og tettere samarbeid med laboratorier og relevante forskningsmiljøer, sier Trine Lise Lundekvam Berge, fungerende leder for Bivirkningsgruppen..

Bivirkningsgruppen mottar og vurderer meldinger om bivirkninger fra dentale biomaterialer, og gir råd til tannhelsepersonell og pasienter ved mistanke om reaksjoner. Som en enhet under NIOM får gruppen tettere kobling til forskningsaktiviteter, moderne laboratorier og en bred nordisk kontaktflate.

– Organisasjonsendringen er et naturlig steg ettersom NIOM og Bivirkningsgruppen har mange felles mål og fokusområder. Ved å samle ressursene våre styrker og utvider vi nå vårt flerfaglige biomaterialmiljø ytterligere under en felles ledelse, noe som gjør NIOM til en unik organisasjon med stort nasjonalt, nordisk og internasjonalt potensial, sier NIOMs administrerende direktør, professor Per Vult von Steyern.

Overdragelsen kan også gi nye muligheter for nasjonalt samarbeid med tannhelsekompetansesentre, universiteter og myndigheter, samt for videre nordisk samordning gjennom nettverk og Nordisk ministerråd.

– Vi håper dette blir starten på en sterkere felles nordisk innsats for overvåking og vurdering av odontologiske biomaterialer, til nytte for både klinikere og beslutningstakere, sier Per Vult von Steyern.

**Klokka 0000
på utgivelsesdato**

www.tannlegetidende.no